

m.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande över remiss från Miljödepartementet angående förslag gällande användning och överlåtelse av växtskyddsmedel, miljöstraffavgifter på växtskyddsmedelsområdet samt utbildning för hantering av vissa bekämpningsmedel (M2019/01453/R)

Sammanfattning

SLU ställer sig tveksam till om de föreslagna ändringarna av behörighetsklasser av växtskyddsmedel är det bästa sättet att hantera riskerna för hälsa och miljö baserat på privat användning.

SLU:s generella synpunkter

Bristfälligt underlag

SLU anser att underlaget är bristfälligt både när det gäller att visa vilken risk dagens privata användning av växtskyddsmedel medför samt vilka konsekvenser de föreslagna förändringarna skulle få.

Den förändring som föreslås gällande dagens klass-3-medel kan komma att medföra ett omfattande administrativt arbete, särskilt länsstyrelsernas arbete med att arrangera utbildningar för privatpersoner. Det hade varit bra om underlaget innehållit en uppskattning av omfattningen av de som skulle vara intresserade av att gå en utbildning för att få använda klass-3-medel. För att införa en så omfattande förändring bör ett tydligare underlag kring riskerna med dagens system och de förmodade vinsterna med det föreslagna systemet presenteras. I dagsläget är det svårt att ta ställning. Baserat på den information som finns ställer sig SLU tveksam till att de föreslagna ändringarna av behörighetsklasser av växtskyddsmedel är det bästa sättet att hantera riskerna för hälsa och miljö baserat på privat användning.

I år har SLU Kompetenscentrum för kemiska bekämpningsmedel (CKB) publicerat ett underlag som kan vara av intresse för att dimensionera riskerna för vattenmiljön vid privat användning av bekämpningsmedel. Under 2018 genomförde CKB en screening av bekämpningsmedel i dagvatten från bostadsområden – med fokus på glyfosat, finansierad av Naturvårdsverket (Jonsson m.fl., 2019). Tidsintegrerade prover från dagvatten samlades in på olika platser i Stockholms och Skåne län samt i Uppsala och Göteborg. Studien genomfördes endast under ett år, dessutom ett mycket varmt och torrt år vilket kan ha minskat ogrästillväxten och därmed behovet av bekämpning med glyfosat, men det stora antalet provpunkter och den tidsintegrerade provtagningen under hela säsongen ger ändå ett tillförlitligt underlag (84 prover från 24 lokaler). Studien visar att glyfosat och ett antal andra bekämpningsmedel kan läcka från privat användning i bostadsområden till omgivande vattenmiljöer. De uppmätta halterna av glyfosat låg dock i samtliga prover långt under riktvärdet för ytvatten på 100 µg/l (medelkoncentration 0,14 µg/l, högsta uppmätta halt 4,1 µg/l).

Sammanfattningsvis kan sägas att bekämpningsmedel från privat användning läcker till dagvatten men inte i en sådan omfattning att det kan anses utgöra någon risk för att vattenlevande organismer i närliggande recipienter ska påverkas negativt.

Jonsson, O., Berggren, K., Boström, G., Gönczi, M. & Kreuger, J. 2019. Screening av bekämpningsmedel i dagvatten från bostadsområden – med fokus på glyfosat. CKB rapport 2019:2. Sveriges lantbruksuniversitet.

Risk för olaglig import av växtskyddsmedel från grannländer

Sverige har idag mer restriktiva regler för vilka medel som privatpersoner får använda jämfört med många andra länder i Europa. Att införa ytterligare restriktioner medför alltid risk för olaglig handel. Detta är något som Miljödepartementet bör beakta i den vidare utredningen.

Beslut om detta yttrande har på uppdrag av rektor fattats av dekan Håkan Schroeder vid fakulteten för landskapsarkitektur, trädgård- och växtproduktionsvetenskap efter föredragning av remisshandläggare Marika Gullberg. Innehållet har utarbetats av Jenny Kreuger (forskningsledare, Institutionen för vatten och miljö).

Håkan Schroeder

Marika Gullberg